

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 6 september 2021

Dossiernr. : K27463 (gekoppeld aan K4904)

Documentnr. : 2021-067547

Verzonden : 6 september 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 1 juli 2021 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten.

De aanvraag is ingediend door Waterschap Noorderzijlvest, Stedumermaar 1, 9735 AC Groningen.

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van maatregelen uit het Beverbeheerplan Groningen Drenthe 2021-2025, die conform het Beverbeheerplan Groningen Drenthe 2021-2025 toebedeeld zijn aan het waterschap.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.8, lid 1 en 5, en artikel 3.34, lid 3, van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van Bevers (*Castor fiber*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het geldende verbod op:
 - opzettelijk doden of vangen in hun natuurlijke verspreidingsgebied (art. 3.5, lid 1, Wnb);
 - opzettelijk verstoren (art. 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art. 3.5, lid 4, Wnb);
 - onder zich hebben en vervoeren (art. 3.6, lid 2, Wnb);
 - uitzetten (art. 3.34, lid 1, Wnb);
- II. dat het doden van Bevers slechts is toegestaan in de in deze ontheffing nader omschreven 'rode zone' en voor zover de aanvraag ziet op het mogen doden in de omschreven 'oranje -' of 'groene zones', de aanvraag in zoverre wordt geweigerd;
- III. toestemming te geven voor het zich buiten gebouwen te bevinden met op grond van artikel 3.10 van het Besluit natuurbescherming aangewezen middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, in deze situatie: 'vangkooien';
- IV. ontheffing als bedoeld in artikel 3.25, lid 4, en artikel 3.26, lid 3, Wnb te verlenen:
 - 1) voor het observeren, vangen en, indien uitzetten niet mogelijk is, doden in de vangkooi:
 - a) inzetbaar jaarrond;
 - b) inzetbaar 24/7 & op zon- en feestdagen;

- c) kunstlicht;
 - d) kastvallen;
 - e) vangkooien;
 - f) vangnetten, waaronder inbegrepen schepnetten en schietnetten;
 - g) geleidende rasters en netten;
 - h) geweer;
 - i) geluiddemper;
 - j) dodelijke injectie (door Dierenarts);
- 2) Voor acute noodsituaties voor de waterveiligheid, waarbij vangen in vangkooi geen optie is:
- a) inzetbaar jaarrond;
 - b) inzetbaar 24/7 & op zon- en feestdagen;
 - c) kunstlicht;
 - d) vangnetten, waaronder inbegrepen schepnetten en schietnetten;
 - e) geleidende rasters en netten;
 - f) nachtzicht / restlicht / infrarood / warmtebeeld en dergelijke;
 - g) honden (voor apporteren uit water na afschot, nazoecken of opsporen);
 - h) geweer, ook op gronden niet zijnde een jachtveld dat voldoet aan bij AMvB gestelde regels;
 - i) geluiddemper;
- V. dat, voor zover gebruik wordt gemaakt van het persluchtgeweer, tevens op grond van art. 3.26 lid 3 Wnb ontheffing verleend wordt van art. 3.14 van het Besluit natuurbescherming en voor zover noodzakelijk tevens van art. 3.13 derde lid Besluit natuurbescherming;
- VI. dat de ontheffing onder het stellen van voorschriften verleend wordt voor de beheergebieden van het waterschap Noorderzijlvest;
- VII. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2025;
- VIII. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
- 1. voorschriften;
 - 2. overwegingen bij besluit;
 - 3. de aanvraag van 1 juli 2021 inclusief het rapport *D. Bos, R. de Jong, H. van Hemert, V. Dijkstra & G. Kurstjens. Beverbeheerplan Groningen en Drenthe 2020-2025 rapport 19-402., d.d. 26 november 2020 Provincie Groningen/Groningen.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf

Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 316 4543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op Bevers en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van of gemachtigd door) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen aan het Beverprotocol Groningen Drenthe (bijlage 5 bij het Beverbeheerplan Groningen Drenthe 2021) bijgevoegd te worden. Het Beverprotocol, voorzien van deze voorschriften, dient op locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

8. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van Bevers (de beverdeskundige).
9. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van Bevers, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals voortplanting) te voorkomen. De genoemde periode kan zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van handelingen dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van Bevers.

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie en werkzaam is bij het waterschap of als externe ecoloog door het waterschap is ingehuurd. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

10. Het Beverbeheerplan Groningen Drenthe 2021-2025 dient uitgevoerd te worden volgens de weergegeven zonering in figuur 2 in de Overwegingen bij dit besluit.
11. Het Beverbeheerplan Groningen Drenthe 2021-2025 dient uitgevoerd te worden volgens het Beverprotocol Groningen Drenthe, bijlage 5 bij dit door Gedeputeerde Staten van Groningen en Drenthe vastgestelde Beverbeheerplan. Dit Beverprotocol maakt derhalve onderdeel uit van dit besluit.
12. Het gebruik van een geweer eventueel voorzien van kunstmatige lichtbronnen en/of voorzieningen om de prooi te verlichten en een geluidsdemper is slechts toegestaan aan jachtaktehouders. De jachtaktehouder is verplicht een legitimatiebewijs en de jachtakte bij zich te dragen. Op verzoek dienen deze te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporings-ambtenaren.

Wegvangen, verplaatsen en uitzetten

13. Indien ontmoedigen niet succesvol is dan kan een Bever weggevangen worden. Dit dient begeleid te worden door een beverdeskundige en met aantoonbare ervaring met het wegvangen, vervoeren en uitzetten van Bevers.
14. Vangacties dienen altijd vooraf gemeld te worden bij het betreffende bevoegd gezag (LoketVTH@provinciegroningen.nl of vth@drenthe.nl).
15. Er dienen meerdere vangkooien geplaatst te worden. Deze kooien dienen regelmatig (minimaal 1x per dag gecontroleerd) te worden door de beverdeskundige. Daarnaast dienen de kooien uitgerust te worden met digitale (sms-) melders waarmee medewerkers van het waterschap melding krijgen wanneer een kooi dichtvalt en direct of tenminste binnen enkele uren ter plaatse kunnen en dienen te komen. Tevens is het toegestaan met wildcamera (met live dataverbinding) en verrekijker de kooien op afstand te controleren, zo lang maar voorkomen wordt dat eventueel gevangen individuen langer dan enkele uren in de kooi hoeft te verblijven.
16. Indien andere soorten dan Bevers in de vangkooien gevangen worden, dienen deze zo snel mogelijk vrijgelaten te worden. Dit dient geregistreerd te worden (soortnaam en aantal) in het onder voorschrift 7 genoemde logboek.
17. Van gevangen dieren dienen in het onder voorschrift 7 genoemde logboek tenminste de navolgende gegevens genoteerd te worden:
 - Jong van dit jaar of ouder dier.
 - Tijdstip van de vangst.
 - Lengte (naar schatting).
 - Gewicht (naar schatting).
 - Kleur.
 - Foto.
 - Datum.
 - Locatie (x-y of GPS).
18. Na het vangen in de vangkooi dient de Bever direct overgeplaatst te worden in een transportmodule, waarna de Bever zo snel mogelijk met een daarvoor geschikt vervoermiddel naar de uitzetlocatie getransporteerd dient te worden.
19. De Bever dient vervolgens zo spoedig mogelijk uitgezet te worden op de locatie die voorafgaand hieraan is aangewezen door het bevoegd gezag en afgestemd met de betreffende terreinbeherende organisatie(s). De locatie moet in een omgeving liggen met dezelfde of zelfs betere (ecologische) functionaliteiten dan de huidige niet duurzame beverlocatie en bij voorkeur in dezelfde provincie als de waar de vangactie heeft plaatsgevonden.
20. Bevers dienen zo kort mogelijk (2 á 3 uur) in hun vang- of transportkooi te verblijven met een maximale duur van acht uur.
21. Het uitzetten dient allereerst plaats te vinden in de als groen aangewezen gebieden. Als er geen geschikte vrije leefgebieden meer beschikbaar zijn, dient met het bevoegd gezag overleg gevoerd te worden over een oplossing.

Tijdelijke opvang

22. In uitzonderlijke gevallen dienen Bevers (individueel of als familie) tijdelijk te worden opgevangen in een opvangkooi voordat deze in een kunstburcht kunnen worden uitgezet. Indien het om meerdere dieren (familie) gaat, dienen deze samen weggevangen te worden en dienen deze tevens samen (op hetzelfde moment en dezelfde locatie) uitgezet te worden. Wanneer individuen

moeten wachten op hereniging met hun familieleden voor deze gezamenlijk uitgezet kunnen worden, dient de beverdeskundige een vangplan op te stellen voor het tijdelijk opvangen in een erkende dierenopvang waar ecologische kennis en expertise in huis is voor de tijdelijke verzorging van deze Bevers. De opvang dient slechts voor korte tijd te zijn. Wanneer geen zicht (meer) is op hereniging met familieleden, dienen deze individuen op de uitzetlocatie vrij gelaten te worden. Die inschatting dient eveneens gemaakt te worden door de beverdeskundige.

23. Het verblijf in een tijdelijke opvang dient zo kort mogelijk te duren. De reden van de noodzakelijke tijdelijke opvang en de duur van de opvang dienen genoteerd te worden in het onder voorschrift 7 genoemde logboek.

Doden

24. Doden mag voor de duur van deze ontheffing enkel plaatsvinden in de rode zone, indien uitzetten in geschikt leefgebied niet mogelijk is.
25. Indien het doden van Bevers wordt overwogen dient vooraf een inventarisatie plaats te vinden van het aantal aanwezige dieren en de mogelijke aanwezigheid van jongen, bij voorkeur met behulp van een wildcamera.
26. Indien doden wordt overwogen, dan dient dit een week voordat de handeling zal plaatsvinden te worden gemeld bij het bevoegd gezag, tenzij spoedeisende omstandigheden onmiddellijk ingrijpen vereisen. In dat laatste geval wordt het bevoegd gezag voordat het doden plaatsvindt onverwijld op de hoogte gesteld van de omstandigheden die nopen tot onmiddellijk handelen.
27. Het doden mag enkel plaatsvinden buiten de voortplantingsperiode, tenzij er een acuut ernstig risico door hoogwater of gevaar voor de openbare veiligheid bestaat.
28. Er dient in beginsel gebruik gemaakt te worden van levend vangende kooien speciaal geschikt voor Bevers, waarna het dier wordt geëuthanaseerd door middel van een schot in de kop of door het toedienen van een dodelijke injectie door een dierenarts.
29. Het doden met het geweer vindt slechts plaats door een door het waterschap aangewezen persoon die in bezit is van een jachttak, danwel een tot het gebruik van een geweer gerechtigde medewerker van een terreinbeherende natuurorganisatie.
30. Afschot in het veld mag slechts plaatsvinden indien de mogelijkheden voor succesvolle vangst klein lijken en indien sprake is van een directe dreiging voor de openbare veiligheid zodat een succesvolle vangst niet kan worden afgewacht.
31. De bijgevoegde voorschriften 'Werkwijze levend vangen en doden van Bevers in de kooi' en 'Werkwijze voor afschot van Bevers in het veld' dienen te worden nageleefd.
32. Gedode Bevers dienen ter beschikking gesteld te worden aan derden voor wetenschappelijk onderzoek.

Overige voorschriften

33. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
34. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
35. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl of (waar het grondgebied provincie Drenthe betreft) vth@drenthe.nl. U kunt ook contact opnemen met Afdeling Landelijk Gebied en Water van Provincie Groningen, Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl.
36. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Werkwijze levend vangen en doden van Bevers in de kooi.

1. Voor het levend vangen van Bevers wordt gebruik gemaakt van levend vangende kooien bijvoorbeeld zoals deze ook gebruikt worden voor het wegvangen en verplaatsen van probleem veroorzakende Bevers. Het gebruik van de vangkooien zoals in de beverrat bestrijding is niet toegestaan.
2. Levend vangende kooien worden gebruikt in combinatie met een kooizender.
3. Levend vangende kooien worden minimaal eens per 24 uur (eventueel van afstand met behulp van wildcamera met live dataverbinding en verrekijker) gecontroleerd en bij een vangstmelding van de zender zo snel mogelijk.
4. De uitvoerend medewerker kan besluiten het dier elders te doden indien de situatie hiertoe aanleiding geeft (denk aan bebouwde kom, burgerlijke inmenging, etc.). De Bever wordt gedood door bij voorkeur een injectie door de dierenarts, of een schot in de kop.
5. Voor het doden van een Bever door de uitvoerend medewerker wordt gebruikt gemaakt van een vuurwapen of persluchtwapen dat op zijn/haar jachtakte vermeldt staat. Toegestane kalibers zijn: .22 Long Rifle, .22 Stinger, .22 Magnum, .22 Hornet.
6. Het doden met behulp van een geweer dient te gebeuren in de vang- of transportkooi op een zachte ondergrond om het risico op ricochet zo laag mogelijk te houden.
7. Het te gebruiken wapen voor doding dient vermeld te staan op de bijlage van de jachtakte van de uitvoerend medewerker.
8. In overeenstemming met de ontheffing wordt het volgende geregistreerd:
 - Jong van dit jaar of ouder dier.
 - Tijdstip van de vangst.
 - Lengte (schatting).
 - Gewicht (schatting).
 - Kleur.
 - Foto.
 - Datum.
 - Locatie (x-y of GPS).

Werkwijze voor afschot van Bevers in het veld.

1. Voor afschot van Bevers in het veld dient de uitvoerend medewerker gebruik te maken van een van zijn eigen jachtwapens, die vermeld staat op de bijlage van zijn of haar jachtakte.
2. Voor de te gebruiken munitie gelden dezelfde wettelijke voorwaarden als die bij de jacht en schadebestrijding in Nederland van toepassing zijn, denk hierbij aan het verbod van het gebruik van volmantel kogelpatronen en loodhoudende hagelpatronen.
3. Algemene voorwaarden voor het gebruik van vuurwapens ten behoeve van bevera fschot in het veld:
 - (a) Enkel en alleen gebruik maken van een vuurwapen mits er voldoende kogelvang aanwezig is. Bomen, struiken en water zijn géén kogelvang.
 - (b) Wees bewust van de kans op ricochet en houdt rekening met rotsen, stenen en water. Kies de locatie van waaruit een schot moet worden afgegeven zorgvuldig!
 - (c) Zorg voor voldoende warme kleding, bescherming tegen het weer, zitgelegenheid en eten en drinken zodat men comfortabel en zonder belemmering een schot kan afgeven.
 - (d) Afschot kan enkel plaatsvinden indien het dier zich volledig, staart niet meegerekend, uit het water begeeft of heeft begeven zodat er geen aanspreekfouten gemaakt kunnen worden.
 - (e) Afschot dient plaats te vinden met een voorkeur van jong voor oud om te voorkomen dat bij he t niet realiseren van volledig afschot er jonge dieren achterblijven.
4. Voor het gebruik van het kogelgeweer (getrokken loop) gelden de volgende voorwaarden:
 - (a) Het kaliber dient minimaal .222rem te bedragen.
 - (b) Het wapen dient van deugdelijke optiek voorzien te zijn met een objectief 42, 50 of 56 mm.
 - (c) Het wapen dient accuraat ingeschoten en getest te zijn op de schietbaan. Indien er gebruik wordt gemaakt van een geluidsdemper dient deze gemonteerd te zijn tijdens het inschieten.
 - (d) Het inschieten op de baan dient met hetzelfde type munitie te gebeuren als het type munitie dat men wil gaan gebruiken om het afschot te plegen.
 - (e) Voor afschot tijdens nachtelijke uren dient men gebruik te maken van een voorzet restlichtversterker.
 - (f) Het aanspreken dient te gebeuren met de verrekijker dan wel de restlichtversterker.
 - (h) Voor medewerkers die niet bekend zijn met het gebruik van een restlicht versterker en/of warmtebeeldcamera zal er een instructie plaatsvinden alvorens gebruik.
5. Registratie en handelingen na het schot:
 - (a) Een hond mag conform de ontheffing ingezet worden voor apporteer werk.
 - (b) Noteer in je agenda altijd hoeveel schoten je gelost hebt die dag.

(c) Maak altijd een melding bij je leidinggevende/coördinator indien er wel ge schoten is maar niets is binnengekomen.

(d) In overeenstemming met de ontheffing wordt het volgende geregistreerd;

- Jong van dit jaar of ouder dier.
- Tijdstip van de vangst.
- Lengte.
- Gewicht.
- Kleur.
- Foto.
- Datum.
- Locatie (x-y of GPS).

Overwegingen bij Besluit

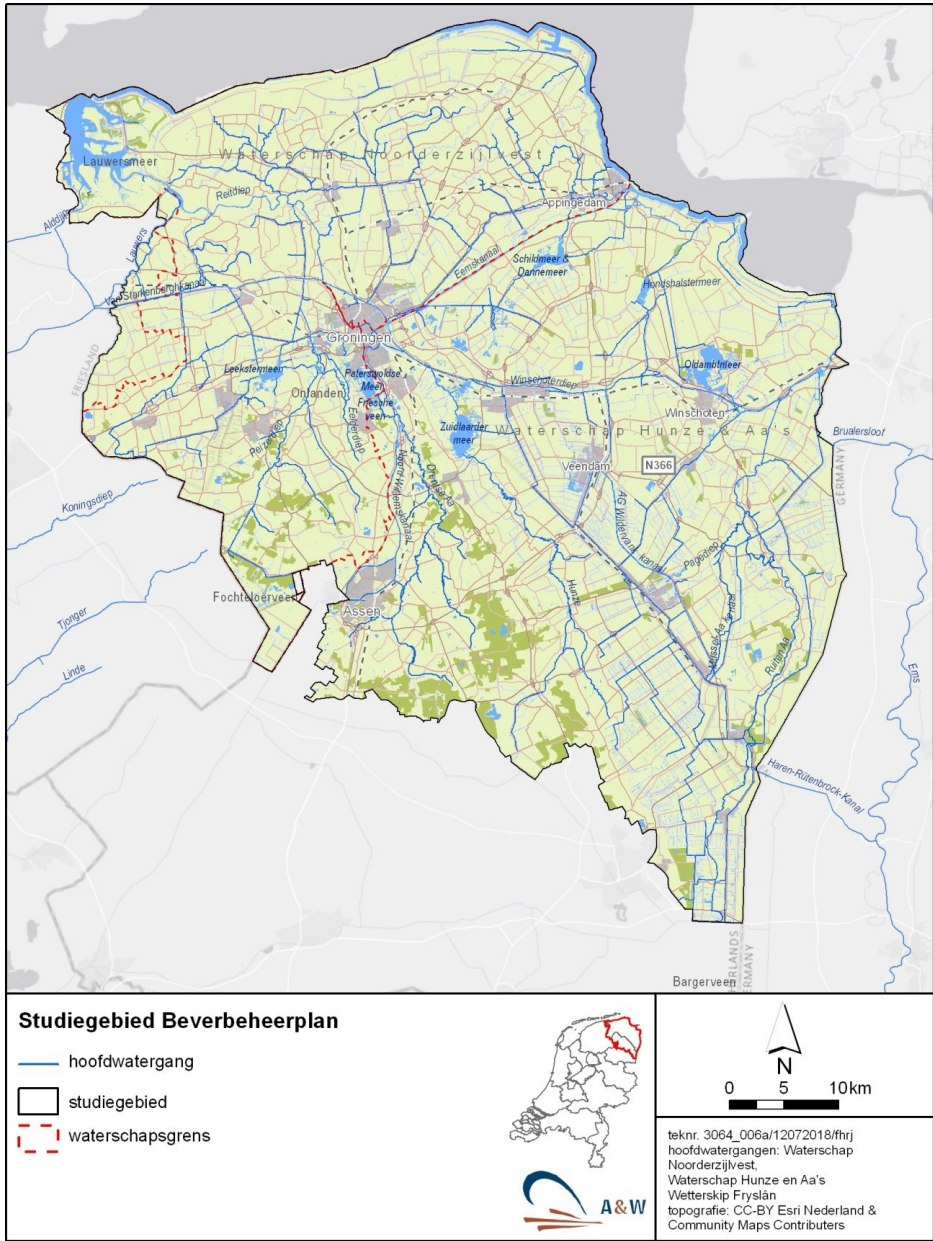
1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van soortbescherming.
Activiteitenplan: (Beverbeheerplan)	<i>D. Bos, R. de Jong, H. van Hemert, V. Dijkstra & G. Kurstjens</i> <i>Beverbeheerplan Groningen en Drenthe 2020-2025 rapport 19-402.</i> <i>Provincie Groningen/Groningen</i> (hierna kortweg Beverbeheerplan genoemd)
Activiteit:	Uitvoeren van maatregelen uit het Beverbeheerplan Groningen Drenthe 2021-2025 (hierna kortweg Beverbeheerplan genoemd), in het beheergebied van Waterschap Noorderzijlvest en die conform het Beverbeheerplan toebedeeld zijn aan het betreffende waterschap.
Reden voor deze aanvraag:	De Bever heeft een belangrijke ecologische sleutelrol (Schwab 2014). Bevers dragen sterk bij aan natuurontwikkeling en vergroting van de diversiteit rond beken, geulen en plassen. Door de kenmerkende levenswijze is hij in staat een bijzondere leefomgeving te creëren voor allerlei gewenste planten- en diersoorten (Kurstjens & Calle 2009). Maar er is overduidelijk ook een spanningsveld met de waterveiligheid en de economische belangen in het huidige cultuurlandschap. In specifieke situaties kan zelfs een conflict met andere (N-2000) natuurdoelen optreden. Graverij in oevers en keringen kan leiden tot overstromingen. Daarnaast kan nat- en vraatschade optreden (Kurstjens & Niewold 2011). De uitdaging is om Bevers in Nederland een eigen leefgebied weer in te laten nemen maar tegelijkertijd eventuele problemen en schade tot een minimum te beperken. Daarom hebben de provincies Groningen en Drenthe en de waterschappen Hunze & Aa's en Noorderzijlvest het Beverbeheerplan laten opstellen. Het bestaat feitelijk uit twee delen: een Beverbeheerplan en (als bijlage 5 bij het Beverbeheerplan) een Beverprotocol. In het beheerplan worden keuzes gemaakt ten aanzien van beheer en inrichting, met een onderbouwing daarbij. Het Beverprotocol beschrijft hoe er gehandeld kan worden in het veld. Het doel van het Beverbeheerplan is om voor de beheergebieden van de waterschappen Hunze & Aa's en Noorderzijlvest de bescherming van Bevers te borgen en tegelijkertijd heldere richtlijnen te formuleren in een Beverprotocol om vlot en effectief op te kunnen treden bij schades, grote schaderisico's of conflicten met ecologische doelstellingen. Om de maatregelen uit het Beverbeheerplan uit te voeren, zullen waterschappen handelingen verrichten met mogelijk negatieve effecten op Bevers. Daarom is ontheffing nodig. Zowel Waterschap Hunze en Aa's als Waterschap Noorderzijlvest hebben daartoe gelijktijdig dezelfde ontheffingsaanvraag ingediend, opdat voor elk van beide waterschappen een identieke ontheffing verleend wordt.

Derhalve zal hierna gesproken worden over 'het waterschap' waarmee de aanvrager van de betreffende ontheffing wordt bedoeld.

Aangezien de beheergebieden van de waterschappen als ook het Beverbeheerplan provinciegrensoverschrijdend is, zullen handelingen verricht worden in zowel provincie Groningen als provincie Drenthe. De aanvraag is ingediend bij de provincie Groningen. Aangezien provincie Groningen niet bevoegd gezag is voor grondgebied Drenthe, wordt provincie Drenthe voor zover het Drents grondgebied betreft om instemming verzocht.

Plangebied: Beheergebied van de waterschappen, zoals weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Plangebied (Studiegebied) Beverbeheerplan.

De beheergebieden van de waterschappen Hunze & Aa's en Noorderzijlvest zijn onderverdeeld in drie verschillende zones van Beverbeheer:

De “Rode zone” is een zone die qua waterveiligheid kritisch is. Het belang hierbij is een publiek belang van waterveiligheid.

De “Bever welkom”- of groene zone betreft bij uitstek gebieden waar de ecologische sleutelrol van de Bever tot zijn recht zal komen.

De “Bever met aandacht”- of oranje zone betreft gebieden waar de Bever, volgens de aanvraag, grote economische schade kan doen aan de landbouw, en waar de risico's voor de persoonlijke veiligheid van mensen door het wegzakken van machines en voertuigen relatief groot zijn. Alle wettelijke belangen kunnen hier aan de orde zijn.

Werkzaamheden/handelingen: Uitvoering van de maatregelen zoals beschreven in het Beverbeheerplan en in het bijbehorende Beverprotocol.

Voor de rode zone:

Doel van de handelingen is het waarborgen van de publieke veiligheid tegen overstromingen. Er wordt ontheffing aangevraagd om, in afwijking van het beschermende regime van de wet de volgende handelingen te mogen verrichten:

- a) Beverburchten / hollen te mogen verstoren.
- b) Beverburchten / Oeverhollen te mogen afbreken.
- c) Bevers te mogen verontrusten en verstoren.
- d) Bevers te mogen vangen, onder zich te hebben en gericht te verplaatsen.
- e) Bevers te mogen doden.

Vangen en verplaatsen is de geprefereerde optie. Doden is pas aan de orde als vangen niet lukt, of als verplaatsen geen optie meer is.

Voor de groene en oranje zone:

Het doel is adequaat in te grijpen bij onacceptabele natschade of in geval van gevaar voor veiligheid. Het specifieke doel is afhankelijk van de situatie, zoals beschreven in de proces schema's (bladzijde 56 en 60 van het Beverbeheerplan) en het Beverprotocol (bijlage 5).

Relevant uitgangspunt is dat in principe de minst ingrijpende maatregel wordt gekozen (zie onder).

Er wordt ontheffing aangevraagd om, in afwijking van het beschermende regime van de wet de volgende handelingen te mogen verrichten:

- f) Beverdammen te mogen ondertunnelen (“leveler” plaatsen).
- g) Beverdammen te mogen verlagen.
- h) Beverdammen geheel te mogen afbreken.
- i) De directe leefomgeving minder geschikt te maken voor Bevers (o.a. snoeien).
- j) Gedeeltes van de directe leefomgeving van rasters te voorzien.
- k) Beverburchten / hollen te mogen verstoren.
- l) Beverburchten / hollen te mogen afbreken.
- m) Bevers te mogen verontrusten en verstoren.
- n) Bevers te mogen vangen.

Het is onmogelijk om het risico op bijvangst volledig uit te sluiten bij het vangen van Bevers. Door het op de juiste wijze plaatsen van kastvallen en vangkooien wordt bijvangst echter zoveel mogelijk voorkomen. Eventuele bijvangst wordt zo snel mogelijk levend vrij gelaten.

Per zone is een processchema gegeven. Indien relevant is onderscheid gemaakt in drie categorieën van probleemschade die Bevers kunnen veroorzaken en welke partij in welk geval verantwoordelijk is voor het oplossen van het probleem. Mocht zich een probleem voordoen dat niet conform protocol / stroomschema kan worden opgelost, dan kan hiervoor een ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming bij de provincies worden aangevraagd. De provincies Groningen en Drenthe maken ook bij conflicterende belangen tussen Bevers en andere (Natura_2000) natuurdoelen de eindafweging.

De handelingen worden gezien als opeenvolgende treden van een virtuele 'escalatieladder', in volgorde van minder naar méér ingrijpend (waarbij geldt dat een ingrijpend middel of maatregel pas mag worden ingezet indien de inzet van minder vergaande middelen en/of methoden onvoldoende werkzaam is gebleken dan wel niet in redelijkheid kan worden verlangd).

Na het eventuele vangen worden dieren gericht verplaatst om het proces van aansluiting bij de centraal-zuidelijke Nederlandse of Duitse populaties met die in Groningen/Drenthe te versnellen. Dit is gunstig voor de levensvatbaarheid van de Beverpopulatie in Nederland. Actief verplaatsen is mogelijk totdat al het beschikbare leefgebied is bezet. Het heeft geen zin om Bevers te dicht bij reeds gevestigde territoria uit te zetten.

Planning:

- start werkzaamheden/handelingen: vanaf de datum van afgifte van de ontheffing;
- einde werkzaamheden/handelingen: 31 december 2025.

Actie wordt ondernomen bij waarneming van Bevers of Beversporen in de rode zone of bij waarneming van een Beverschade in de groene en oranje zone die met één of meer waterschapskerntaken conflicteert. Dit zal uitgevoerd worden volgens het stroomschema op bladzijde 86 of de processchema's op bladzijdes 54, 56 en 60 van het Beverbeheerplan. Naar verwachting gebeurt dit de eerste jaren in deze fase van een zich nog ontwikkelende populatie, op een beperkt aantal locaties.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

opzettelijk doden of vangen in hun natuurlijke verspreidingsgebied (artikel 3.5 lid 1 Wnb);	Bevers (<i>Castor fiber</i>)
opzettelijk verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb);	
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5 lid 4 Wnb);	
onder zich hebben van in het wild levende dieren of planten (artikel 3.6 lid 2 Wnb);	
uitzetten van dieren van dieren (artikel 3.34 lid 1 Wnb);	

Tevens is ontheffing aangevraagd voor:

Het zich buiten gebouwen bevinden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, in deze situatie: 'vangkooien' op basis van artikel 3.25, lid 4 Wnb;
Het in het verlengde van het bovenstaande gebruik maken van de volgende middelen en methoden voor vangen en doden op afwijkende wijze, tijdstippen en locaties, op basis van artikel 3.26 lid 3 Wnb: 1) voor het observeren, vangen en, indien uitzetten niet mogelijk is, doden in de vangkooi: a) inzetbaar Jaarrond b) inzetbaar 24/7 & op zon- en feestdagen; c) kunstlicht; d) kastvallen; e) vangkooien; f) vangnetten, waaronder inbegrepen Schepnetten en Schietnetten; g) geleidende rasters en netten; h) geweer; i) geluiddemper; j) dodelijke injectie (door Dierenarts); 2) Voor acute noodsituaties voor de waterveiligheid, waarbij vangen in vangkooi geen optie is, : a) inzetbaar Jaarrond b) inzetbaar 24/7 & op zon- en feestdagen; c) kunstlicht; f) vangnetten, waaronder inbegrepen Schepnetten en Schietnetten; g) geleidende rasters en netten; h) nachtzicht / Restlicht / Infrarood / Warmtebeeld e.d.; i) honden (voor apporteren uit water na afschot, nazoeken of opsporen); j) geweer, ook op gronden die niet voldoen aan bij AMvB gestelde regels; k) geluiddemper;
Het gebruik maken van het persluchtgeweer, waarvoor op grond van art. 3.26 lid 3 Wnb ontheffing aangevraagd wordt van art. 3.14 van het Besluit natuurbescherming en voor zover noodzakelijk tevens van art. 3.13 derde lid Besluit natuurbescherming.

Ontheffing is aangevraagd ten behoeve van de volgende wettelijke belangen:

Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten.
Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

2 Natura 2000-gebiedsbescherming

De aangevraagde activiteiten vinden mogelijk ook plaats in gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Op grond van hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming worden voor deze gebieden instandhoudings-doelstellingen en beheerplannen vastgesteld. Het is mogelijk dat het vangen, doden, of uitzetten van Bevers, in of nabij een Natura2000-gebied, tevens moet worden gezien als een vergunningplichtig project op grond van deze wet, of een handeling met mogelijke gevolgen voor instandhoudingsdoelstellingen als bedoeld in artikel 2.4 van de wet. Dan zal overleg met het bevoegd gezag (GS van de provincie waarin het natuurgebied hoofdzakelijk is gelegen) moeten plaatsvinden, over mogelijk aanvullende toestemmingverlening, of aanvullende voorschriften. Het onderhavige

besluit ziet slechts op het verlenen van een ontheffing op grond van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming.

3 Procedure

3.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag is op de aanvraag beslist.

3.2 Volledigheid

Met de aangeleverde gegevens is de aanvraag ontvankelijk gebleken om te kunnen beoordelen.

3.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving, het bepaalde in artikel 1.3, lid 4 en hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming, zijn wij - in overeenstemming met GS van de provincie Drenthe - bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

3.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie in "Het Dagblad van het Noorden" en op de website www.officielebekendmakingen.nl. Tevens zal het besluit gepubliceerd worden op de provinciale website van zowel provincie Groningen als provincie Drenthe.

4 Soortbescherming

4.1 Juridisch kader

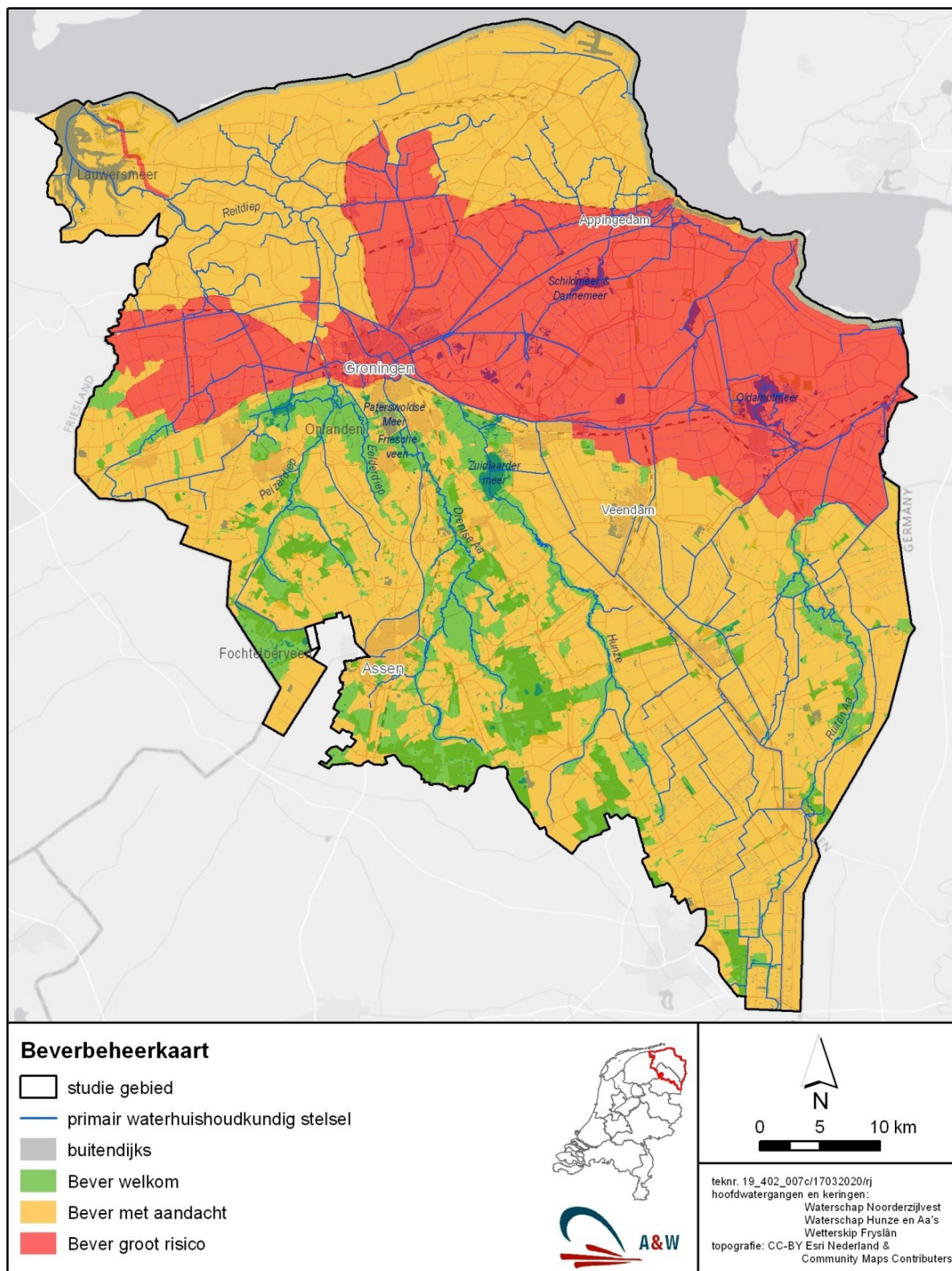
Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, lid 1 en 5, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Met name de eerste twee aspecten kunnen verschillen binnen het plangebied. Daarom is er een zonering gemaakt, en worden de belangen, de alternatieven en de effecten op de staat van instandhouding steeds expliciet benoemd voor elk van deze zones, zoals ook uitvoerig beschreven in paragraaf 7.2 van het Beverbeheerplan.

4.2 Alternatievenafweging (andere bevredigende oplossing)

In paragraaf 7.2 van het Beverbeheerplan is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten. De beheergebieden van de waterschappen Hunze & Aa's en Noorderzijlvest zijn onderverdeeld in drie verschillende zones van Beverbeheer (zie figuur 2, de Beverbeheerkaart).

Figuur 2. Beverbeheerkaart.

De categorie “Bever groot risico” betreft heel specifieke gebieden die qua waterveiligheid kritisch zijn. Grote delen van het bestaande natuurnetwerk zullen tot de categorie “Bever-welkom” behoren, daar waar de verwachte baten van Bevers groot zullen zijn en geen noemenswaardige veiligheidsrisico’s en verwachte kosten van schade zijn. De restcategorie betreft “Bever met aandacht”-gebieden, waar Bevers wel overlast kunnen veroorzaken, maar die qua veiligheid en schade minder kritiek is.

4.2.1 “Bever groot risico”- Rode zone

Ten eerste wordt een zone onderscheiden die qua waterveiligheid kritisch is. Het belang hierbij is een publiek belang van openbare veiligheid en volksgezondheid. Aanwezigheid van Bevers in de keringen leidt onmiddellijk tot risico's op calamiteiten. Die risico's zijn bij hoge waterstanden nog eens extra groot, omdat:

- 1) Bevers gedwongen worden verder omhoog te graven;
- 2) er meer water in de boezem staat wat er met groter verval zal uitstromen bij falen van de kering;
- 3) berijdbaarheid en toegankelijkheid van de kades is verslechterd door verzadiging van het profiel.

Omdat de aanwezigheid van de dieren niet op de schaal van honderden meters of meerdere kilometers is te sturen, is ook de aanwezigheid van Bevers in de onmiddellijke nabijheid van de keringen kritisch. Om die reden is het belangrijk om de randlengte van de “Bever groot risico” zone klein te houden ten opzichte van het oppervlak. In de praktijk betekent dit dat er niet teveel ‘rafelranden’ en ‘uitzonderingen’ gemaakt moeten worden.

De drie alternatieven om in deze gebieden de publieke veiligheid te waarborgen, zijn:

- Rood-a) het ‘Beverproof’ maken van kades en keringen;
- Rood-b) het frequent controleren en herstellen van opgetreden graverij; en
- Rood-c) het handhaven van een nulstand.

Alternatief Rood-a:

Bij alternatief a) gaat het om ca. 1133 km kering in de lage delen van de provincie Drenthe en Groningen, waarvan ca. 15 km (1,4 %) als Beverproof kan worden aangemerkt in de huidige situatie. De kosten om deze keringen allemaal ‘Beverproof’ te maken liggen in de tientallen tot honderden miljoenen. De hoeveelheid geschikt en beschermd leefgebied voor Bever (figuur 2.3 en tabel 6.1) die daarmee zonder risico's voor mensen door Bevers extra kan worden ingenomen is afhankelijk van de gekozen grenzen van het gebied.

Alternatief Rood-b

Het frequent controleren en herstellen van de graverij is in theorie mogelijk, maar is niet een sluitende oplossing in de praktijk. Bij hoge waterstanden zijn de keringen niet meer goed toegankelijk, veel gaten kunnen met de huidige middelen niet ontdekt worden, en iedere dag kunnen er nieuwe gaten op relatief onvoorspelbare plekken worden gegraven. Bij dit alternatief wordt bewust een groot risico genomen op calamiteiten. Dat risico wordt onacceptabel groot geacht.

Alternatief Rood-c

Het handhaven van een nulstand is een alternatief dat al in beeld was bij de eerste plannen voor herintroductie van de Bever in Nederland (van Wijngaarden 1966; van der Ouderaa & Boere 1983). In de praktijk betekent het dat er een inspanning wordt gepleegd om te voorkomen dat dieren zich in het “Bever groot risico” gebied gaan bewegen.

Bevers worden aan de rand van het gebied ontmoedigd om ernaar toe te migreren. Dat kan bijvoorbeeld door faunapassages minder geschikt te maken voor Bevers. Voor het handhaven van een nulstand moeten bij open verbindingen over water levend vangende vallen worden opgezet, analoog aan wat er bij de bestrijding van Beverratten gebeurd in een zone langs de Nederlandse grens. Ze worden hiermee ontmoedigd om in “Bever groot risico” gebied te komen, maar het is onvermijdelijk dat er dieren op zullen duiken. In dat geval zal tot wegvangen worden overgegaan. Bij wegvangen kunnen de dieren in de eerste jaren (deze beheerplan periode) worden teruggeplaatst in “Bever welkom gebied”. Door gericht te verplaatsen wordt het proces van aansluiting bij de centraal-zuidelijke Nederlandse of Duitse populaties met die in Groningen/Drenthe versneld, hetgeen gunstig is voor de levensvatbaarheid van de Beverpopulatie in Nederland (Lammertsma et al. 2019). Actief verplaatsen is mogelijk totdat alle beschikbare leefgebied is bezet. Het heeft geen zin om Bevers te dicht bij reeds gevestigde territoria uit te zetten (Faunabeheereenheid Limburg 2017). Het is zelfs zéér ongewenst, omdat uit ervaring in de Biesbosch en de Gelderse Poort is gebleken dat het leidt tot hoge sterfte bij de uitgezette dieren en lage voortplanting bij de Bevers die er al zitten (V Dijkstra pers. med.).

Wegvangen van dieren is technisch overigens lastig (B. Zoer pers. med. en W van Eerden pers. med.). Een gevestigde familie is makkelijker te vangen dan zwervende exemplaren. Vangen met kooien kan 2 tot 3 weken in beslag nemen. Het vangen met kooien is een zeer arbeidsintensief proces, maar andere opties zijn nog ongunstiger en ingewikkelder (denk bijv. aan een net op de bodem van een watergang). Omdat het wegvangen van dieren technisch lastig is, en in sommige situaties ook niet te lang mag duren in verband met de waterveiligheid, kan doding aan de orde zijn wanneer vangen niet lukt. Als er geen acuut gevaar is, wordt het vangen met kooien minimaal een week geprobeerd alvorens eventueel kan worden besloten het dier af te schieten. In situaties met zeer acute veiligheidsrisico's en waarbij de factor tijd cruciaal is kan worden overgegaan tot het direct doden van een Bever. Op termijn zal dat mogelijk meer algemeen plaatsvinden, n.l. als er geen plekken meer kunnen worden aangewezen waar herplaatsing mogelijk is. Een gedetailleerde werkinstructie van Waterschap Limburg (Faunabeheereenheid Limburg 2017) voor het vangen en doden van Bevers wordt in het kader van de ontheffingaanvraag overgenomen en staat samengevat in bijlage 5 van dit plan "het Beverprotocol Groningen en Drenthe".

De omschreven alternatieven a en b zouden het mogelijk maken dat Bevers alle kerngebieden bereiken en bevolken. Door de investeringen in preventieve maatregelen zouden ongeveer 29 territoria extra worden gerealiseerd in beschermd en geschikt gebied onder NAP. Deze investeringen zijn echter onmogelijk op de korte termijn te realiseren en staan niet in verhouding tot de relatief geringe hoeveelheid leefgebied die extra wordt gerealiseerd. Dit aanvullende leefgebied is tevens niet strikt noodzakelijk om de Bever in een betere staat van instandhouding te brengen. Nu de risico's voor de openbare veiligheid en volksgezondheid reëel en groot zijn deze alternatieven, gezien de vereiste grote investeringen, of de eraan verbonden risico's niet te kwalificeren als 'redelijke inspanningen', zodat geen sprake is van maatregelen ter beperking van de schade die effectief en proportioneel zijn.²

Alternatief rood-c gaat weliswaar ten koste van het beoordelingsaspect 'natuurlijke verspreiding' van de soort, als onderdeel van beoordeling van de effecten van de maatregel op de staat van instandhouding van de Bever, maar daar staat tegenover dat de openbare veiligheid beter kan worden gegarandeerd. Gezien de mogelijke effecten van een overstroming voor bewoners van de rode gebieden wordt hun belang boven het belang van uitbreiding van het leefgebied van de Bever gesteld. Zoals reeds gesteld maakt de landelijk reeds gunstige staat van instandhouding van de Bever het niet noodzakelijk dit gebied als leefgebied open te stellen. Daarom wordt voor dit alternatief rood-c, zonering en het handhaven van een nulstand, gekozen.

Conclusie: Gezien de afwezigheid van reële en effectieve alternatieven zal ontheffing worden verleend voor het wegvangen en uitzetten en doden van Bevers in c.q. nabij de zogenaamde rode zone. In deze zone blijven met de gekozen aanpak (alternatief rood-c) negatieve effecten ten aanzien van de soort voldoende tot een minimum beperkt.

4.2.2 "Bever-welkom"- Groene zone

Ten tweede worden "Bever-welkom" gebieden onderscheiden. Deze gebieden zijn gedefinieerd door alle beschermde natuurgebieden en het natuurnetwerk Nederland. Enkele delen daarvan zijn echter uitgezonderd, daar waar de benodigde investeringen om de waterveiligheid te waarborgen buitenproportioneel zijn. Dit betreft bijvoorbeeld 't Roegwold en het Lauwersmeer. De "Bever welkom"-zone betreft bij uitstek gebieden waar de ecologische sleutelrol van Bevers tot zijn recht zal komen. Het wordt niettemin niet uitgesloten dat ook in deze gebieden de noodzaak ontstaat om in te grijpen bij ongewenste activiteiten van Bevers. Alle wettelijke belangen kunnen hier van belang zijn. Binnen het natuurnetwerk spelen weliswaar geen economische belangen, maar peilbeïnvloeding binnen de 'Bever welkom'-gebieden kunnen leiden tot natschade daarbuiten. Ook lopen er kades, droge infrastructuur en onderhoudspaden in deze zone, zodat graverij tot gevaar voor waterveiligheid of persoonlijke veiligheid kan leiden. Tenslotte kunnen er conflicterende belangen spelen met andere (Natura 2000-) natuurdoelen.

² ABRvS van 9 mei 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1488 (fruitschade).

Deze problematiek speelt in grote delen van Nederland. Er is geen sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang die het noodzakelijk maken om op voorhand in te grijpen, of er zijn voldoende alternatieven voorhanden die effectief en niet buitenproportioneel zijn. Bijvoorbeeld :

- 1) In alle watersystemen met vrij afstromend water zijn de problemen met waterveiligheid afwezig, of van een andere orde.
- 2) In de laaggelegen polders van Flevoland zijn de problemen met waterveiligheid beduidend minder prangend dan in de laaggelegen delen van Groningen, omdat het watersysteem er robuust is en er veel geschikte locaties zijn waar Bevers kunnen graven zonder dat dit de waterveiligheid compromitteert.

Ook in zones waar Bevers welkom zijn kunnen situaties voorkomen waar risico's aan het voorkomen van Bevers verbonden zijn. Deze moeten kunnen worden beheerst.

Een aanpak om met dergelijke risicovolle situaties om te gaan, kan uiteengezet worden in drie werkwijzen die elkaar niet uitsluiten:

Groen-a) vervolmaking van de natte natuurgebieden door verschuivingen binnen NNN (incidenteel misschien grondverwerving) en het Beverproof maken van kaden;

Groen-b) mitigeren van de problemen met standaard of maatwerk oplossingen;

Groen-c) ingrijpen door wegvangen en/of doden.

In de meeste situaties moet echter een oplossing te vinden zijn waardoor wegvangen en/of doden niet nodig is. Alleen voor het belang openbare veiligheid en bij acuut gevaar voor de volksgezondheid wordt hierop een uitzondering gemaakt en is wegvangen en eventueel doden op grond van deze ontheffing toegestaan.

In de "Bever welkom"-gebieden zijn ecologische principes leidend, met waterveiligheid als enige harde randvoorwaarde. Ingrijpen door wegvangen en doden is overal de allerlaatste optie, maar wordt in de "Bever welkom"-gebieden vooral als theoretische mogelijkheid gezien. De maatregel groen-c heeft geen effect op de gunstige staat van instandhouding als het gaat om wegvangen en verplaatsen en een verwaarloosbaar effect bij doding. In de meeste situaties moet echter een oplossing te vinden zijn waardoor wegvangen en/of doden niet nodig is. Alleen voor het belang *waterveiligheid* en bij acuut gevaar wordt hierop een uitzondering gemaakt. Bij de alternatieven Groen-a en Groen-b zijn de effecten op de gunstige staat van instandhouding neutraal tot zelfs positief.

Conclusie: In deze zone is in beginsel geen ingreep noodzakelijk waarvoor ontheffing is vereist omdat andere bevredigende oplossingen kunnen worden toegepast. De toepassing van mitigerende maatregelen kan in bijna alle gevallen actief ingrijpen in de stand van de Bever voorkomen. In uitzonderingssituaties kan een Bever worden gevangen en elders uitgezet, en (alleen in acute noodsituaties!) worden gedood, indien zulks noodzakelijk is vanwege een dringende reden van openbaar belang, namelijk het belang van de openbare veiligheid of het belang van de volksgezondheid. Voor het doden dient dan een afzonderlijke ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. In deze zone blijven met de gekozen aanpak negatieve effecten ten aanzien van de soort voldoende tot een minimum beperkt.

4.2.3 "Bever met aandacht"- Oranje zone

Ten derde worden gebieden onderscheiden waar Bevers grote economische schade veroorzaken aan de landbouw, en waar de risico's voor de persoonlijke veiligheid van mensen door het wegzakken van machines en voertuigen relatief groot zijn. Het zijn gebieden buiten de "Bever-welkom"- en de "Bever groot risico"-zone. In die gebieden heeft de landbouw het primaat en zijn de watersystemen ingericht met overwegend weinig ruimte vragende technische maatregelen. In deze gebieden maakt een uitgekiend peilbeheer het mogelijk om economisch rendabele landbouw uit te voeren. Graverij en dammenbouw door Bevers in deze gebieden kan op korte termijn weliswaar voor grotere variatie in abiotiek zorgen, maar de bijbehorende overlast is in grote delen van deze zone ongewenst, en zal door mensen regelmatig weer hersteld worden (sloten uitbaggeren, oeverholten herstellen, oeverkanten rechtekken, dammen verlagen of verwijderen), al dan niet met ontheffing of vrijstelling op grond van een gedragscode. In de huidige situatie heeft er al een kaalslag langs de oevers van de wijken plaatsgehad in de voormalige veenkoloniën, omdat terreineigenaren vestiging van Bevers

trachten te ontmoedigen. Het valt dus te bezien hoe omvangrijk de positieve effecten van Bevers in deze gebieden kan zijn. De toekomst moet dat uitwijzen. Alles wat er aan Bevers zich permanent in deze gebieden vestigt, of er succesvol doorheen weet te trekken kan bezien worden als een 'ecologische plus'.

De mogelijke maatregelen van inrichting en beheer om de gevolgen van Beveractiviteiten te voorkomen, te niet te doen of te verminderen zijn samengevat in hoofdstuk 3 van het Beverbeheerplan en in Campbell-Palmer et al. (2016) en Dijkstra & Polman (2018). In essentie gaat het om:

- Oranje-a) het beschermen van gewassen of bomen;
- Oranje-b) het 'Beverproof maken' van keringen en oevers;
- Oranje-c) het frequent controleren en herstellen van oevers en schade alsmede het uitkeren van compensatie bij vraat- of natschade;
- Oranje-d) het mitigeren van schade door lokaal maatwerk (zoals verdiepen van een watergang, graven van een nevenslootje, toepassen leveler of verlagen van een dam);
- Oranje-e) vervolmaking van de natte natuurgebieden door verschuivingen binnen het NNN of grondverwerving;
- Oranje-f) verjaging en beheersjacht.

Deze maatregelen zijn opeenvolgende treden van een virtuele 'escalatieladder' (FBE Limburg 2017). We adviseren de ontwikkeling van een 'Beverpakket' om terreineigenaren te faciliteren bij het bieden van ruimte voor Bevers. In een dergelijk pakket zullen een aantal van de hieronder genoemde mitigerende maatregelen een plek kunnen krijgen.

Maatregel Oranje-a.

Schade voorkomen door rasters en antivraatmiddel. Afhankelijk van de waarde van het gewas of de bomen lonen deze maatregelen meer of minder in financiële zin. De kosten van de maatregel hebben een acceptabele verhouding tot het belang van de bescherming van Bevers.

Maatregel Oranje-b.

Oevers kunnen onaantrekkelijk worden gemaakt om in te graven door het talud te verflauwen en opslag te verwijderen. Als de eerste 10 m uit de oever uit productie worden genomen, scheelt dit ruwweg 90% van de problemen (Campbell-Palmer et al. 2016). Omdat het om grote lengtes watergang gaat zijn de kosten hiervan in potentie hoog. De waarde van landbouwgrond in de Veenkoloniën ligt in de orde van 40.000 €/ha. Het is onbekend hoe groot de Beverterritoria in dergelijk landbouwgebied gaat worden, en over welke lengte watergang de Bevers oeverholen gaan graven in aanvulling op de hoofdburcht. Maar iedere km waarlangs een oeverzone van 10 m uit productie wordt genomen, kost ongeveer € 10.000 en gaat ten koste van landbouwgrond. In sommige gevallen is het aanleggen van een vooroever misschien wel mogelijk. Bijvoorbeeld als maatregel voor de Kaderrichtlijn Water (aanleg natuurvriendelijke oever). Opslag verwijderen is goedkoper, maar heeft repercussies voor andere aspecten van de biodiversiteit.

Maatregel Oranje-c.

Dit is een groep van maatregelen waarbij niet aan de oorzaak wordt gewerkt, maar die in belangrijke mate aan draagvlak bijdraagt. In essentie komt het erop neer dat adequaat kan worden ingegrepen als er verzakkingen optreden, bomen of dammen in de watergang liggen en dat er compensatie is als er vraatschade optreedt.

Maatregel Oranje-d.

Het mitigeren van schade door maatwerkoplossingen zal vaker kunnen worden ingezet als er deskundige hulp en goede voorlichting voorhanden is. De inzet van een Beverbeheerder of een Beverdeskundige uit haar netwerk is hier gepast. Het is het beste om per situatie te beoordelen wat de beste handelwijze is en dit systematisch en proefondervindelijk aan te pakken. Maatregel oranje-d heeft daarom een experimentele vorm waarin de gevolgen worden vergeleken van de volgende behandelingen:

- vroeg ingrijpen door een dam die van invloed zal zijn op landbouw en stedelijk gebied direct te verwijderen,

- vroeg ingrijpen door een dam die van invloed zal zijn op landbouw en stedelijk gebied direct te verwijderen, én door direct grond weg te nemen voor de ingang van het hol zodat over een lengte van 10-20 m een diepte van 1 meter wordt gecreëerd;
- later in te grijpen, pas op het moment dat onacceptabele natschade daadwerkelijk optreedt;

De ontwikkelingen worden vergeleken met situaties waar 'gewoon laten zitten en niets doen' tot de mogelijkheden behoort in "Bever-welkom"- en "Bever met aandacht"-gebieden.

Maatregel Oranje-e.

Slechts in incidentele en heel specifieke gevallen zal grondverwerving voor de vervolmaking van het natuurnetwerk een oplossing zijn in deze zone. Verschuivingen binnen het NNN zijn aannemelijker.

Maatregel Oranje-f.

Wegvangen/verplaatsen, verjaging en doding. Waar geen duurzame oplossingen mogelijk blijken, is verjaging en doding aan de orde. Wegvangen en verplaatsing, wegvangen en doden of ter plekke doden zijn allemaal oplossingen die (voor de korte termijn) werken. Hoe lang het werkt is afhankelijk van de vraag of een nieuwe territoriumvestiging op dezelfde of een minder kwetsbare plek zal plaatsvinden. Voor de komende tijd kiezen we eerst voor verjagen en eventueel wegvangen. Wanneer verplaatsen van de Bevers niet meer mogelijk is omdat de beschikbare territoria vol zitten, komt ook doden in beeld. Bij een grotere Beverpopulatie en het geschikt blijven van de locatie zal een weggevangen of gedode Bevervestiging echter snel vervangen worden door nieuwe Bevers.

Conclusie: ook in deze zone wordt volop ingezet op het toepassen van mitigerende maatregelen waarmee een inbreuk op een wettelijk verbod wordt voorkomen. Verstoren, vangen en uitzetten en (alleen in acute noodsituaties!) doden zijn de maatregelen die pas in beeld komen als mitigatie niet meer tot goede resultaten kan leiden. Voor het doden dient dan een afzonderlijke ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. In deze zone blijven met de gekozen aanpak negatieve effecten ten aanzien van de soort voldoende tot een minimum beperkt.

4.3 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor Bevers in het belang van;

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Door de kenmerkende levenswijze van Bevers ontstaat een bijzondere leefomgeving voor allerlei gewenste planten- en diersoorten. Maar er is overduidelijk ook een spanningsveld met, onder andere, de waterveiligheid en de economische belangen in het huidige cultuurlandschap.

Om problemen vóór te zijn en draagvlak voor de bescherming van Bevers te behouden, zal in Groningen en Drenthe in de komende jaren worden ingezet op doordacht en samenhangend Beverbeheer zoals vastgelegd in het Beverbeheerplan. In navolging van wat daarover in de literatuur is geschreven rust dat beheer op vier pijlers:

- 1) professioneel advies;
- 2) preventieve maatregelen;
- 3) tegemoetkoming bij schade; en
- 4) adequaat ingrijpen bij onacceptabele natschade of in geval van gevaar voor veiligheid.

Dit beheer wordt voor deze planperiode ingevuld met een zonering in de ruimte, omdat de belangen op grond waarvan ingrijpen te rechtvaardigen is en de beschikbare alternatieven verschillen per deelgebied. Het gaat om drie zones (zoals hiervoor al weergegeven is in figuur 2):

1. “Bever groot risico”-gebied;
2. “Bever welkom”-gebied;
3. “Bever met aandacht”-gebied.

Groningen en Drenthe dragen bij aan de duurzame instandhouding van Bevers in Nederland en hebben daarvoor een groot oppervlak, onderling verbonden, geschikt leefgebied beschikbaar, met name in de beekdalen, de grote meren en de laagveenmoerassen. Aan goede aansluiting met de metapopulatie in West-Europa wordt al jaren gewerkt. Delen van dit geschikte gebied met een beschermde status vormen de in het kader van dit plan omliggende “Bever welkom”-zone. Er is in deze zone ruimte voor naar schatting 91 Beverterritoria, mede dankzij forse investeringen ten behoeve van beekherstel en waterretentie in de afgelopen decennia. De aanwezigheid van de Bever draagt positief bij aan de water- en natuurdoelen in deze gebieden.

Gezien de situatie dat Beveraanwezigheid tot grote calamiteiten met de veiligheid kan leiden in de lage delen van het beheergebied, is daar de zone “Bever groot risico” begrensd. Het overwegende belang hierachter is de openbare veiligheid in relatie tot overstroming. Zonder buitenproportionele investeringen kan aanwezigheid van de Bever hier, in ieder geval in de voorliggende beheerperiode van vijf jaar, niet worden geaccepteerd. Door het handhaven van ecologische barrières voor de Bever en het gericht wegvangen en verplaatsen van individuen wordt enerzijds vestiging voorkomen en anderzijds bijgedragen aan het verbinden van de noordelijke deelpopulatie met de centraal zuidelijke populatie in Nederland. In de wat verdere toekomst zal mogelijk populatiebeheer door doding aan de orde zijn, als herplaatsing niet meer mogelijk is.

In de “Bever met aandacht”-gebieden is waterveiligheid de harde randvoorwaarde, en zijn overwegingen van landbouwkundige aard en persoonlijke veiligheid leidend. Als er binnen de grenzen van wat redelijk is ruimte kan worden gelaten voor Bevers, bijvoorbeeld door maatwerk, dan wordt daar op ingezet.

Hoewel in potentie overal in de Oranje zone (de “Bever met aandacht”-gebieden) geschikt leefgebied door Bevers zelf gemaakt kan worden, betekent dit niet dat al dit areaal ook door Bevers bevolkt zou moeten zijn voor een gunstige staat van instandhouding. Volgens de EU-richtlijn (European Commission 2007) wordt Nederland geacht te zorgen voor voldoende geschikt leefgebied om een duurzame populatie te kunnen herbergen. In het Beverbeheerplan is ervoor gekozen om dit te realiseren binnen de “Bever welkom”-zone. Daar is in de afgelopen decennia vooraf al veel – en succesvol – geïnvesteerd om het natuurlijke leefgebied te herstellen. Afhankelijk van hoe goed het gaat om ook in de Oranje zones draagvlak voor Bevers te behouden, kunnen er daar meer of minder territoria worden gerealiseerd. Dan is de ecologische plus groter.

Het primaire belang dat ingrijpen in de zin van verstoren, vangen of doden van Bevers rechtvaardigt, is het publieke belang van waterveiligheid, in juridische zin het belang van de openbare veiligheid, waaraan het belang van de volksgezondheid kan zijn gekoppeld. Waterveiligheid staat voor de bescherming tegen overstromingen. Aanwezigheid van Bevers in keringen in de omliggende Rode zone leidt onmiddellijk tot risico's op calamiteiten. Die risico's zijn bij hoge waterstanden nog eens extra groot, omdat

- 1) Bevers gedwongen worden verder omhoog te graven;
- 2) er meer water in de boezem staat wat er met groter verval zal uitstromen bij falen van de kering; en
- 3) berijdbaarheid en toegankelijkheid van de kades verslechtert door verzadiging van het profiel.

De kades en keringen beschermen mensen, vee, goederen en infrastructuur. Dat graverij tot onveilige keringen leidt is onderbouwd in paragraaf 3.3 en nader uitgewerkt in paragrafen 4.1, 4.2 en 4.3 van het Beverbeheerplan.

Ten noorden van de lijn Zuidlaardermeer - Veendam - Winschoten liggen gebieden onder zeeniveau. Vooral in dit gedeelte bevinden zich veel keringen. Er zijn voorspelbare periodes met hoogwater. De keringen zijn over grote lengte niet ‘Beverproof’ en liggen vaak met de teen in het water. Aantasting van een waterkering door graverij heeft hier dus nadelig effect op de sterkte van de waterkering, waardoor de veiligheid wordt verlaagd. Elke Bevergang heeft een substantiële impact op de stabiliteit

van de dijk. Dit wordt versterkt in dijken waar een deel van de gangen droog zijn, omdat hierin geen tegendruk wordt geleverd door water. Bevergangen dragen daarmee bij aan een kortere kwelweg en daarmee een groter risico op *piping* in de dijk. Een plotselinge en ongecontroleerde kadebreuk heeft gevolgen voor taluds elders door het plotseling wegvallen van tegendruk bij een verzadigd dijklichaam. Dit maakt dat het probleem snel verder kan escaleren.

Holen zijn vaak van buitenaf voor een leek niet goed vindbaar, en ook voor een expert blijft een deel van de schades onder water onontdekt, omdat de ingang onder water ligt. Er is geen meetmethode hiertoe operationeel voor brede toepassing op grote schaal.

In de groene zone (het natuurnetwerk) spelen weliswaar geen economische belangen, maar peilbeïnvloeding binnen de “Bever-welkom”-gebieden kunnen leiden tot natschade daarbuiten. Ook kunnen er conflicterende belangen spelen met andere (Natura 2000) natuurdoelen. De handelingen zijn in veel gevallen nodig om onevenredige natschade te voorkomen en verminderen. Het doden van Bevers zal nog steeds pas een laatste optie zijn naast de alternatieve maatregelen die getroffen kunnen worden. Mocht dit echter nodig blijken, dan mag alleen worden ingegrepen ten behoeve van de openbare veiligheid c.q. de waterveiligheid. De ontheffing wordt niet verleend in belang van (eventueel financieel door BIJ12 te compenseren) natschade aan bijvoorbeeld gewassen, of huisraad.

In de oranje zone kunnen Bevers grote economische veroorzaken aan de landbouw, en zijn er risico's voor de persoonlijke veiligheid van mensen door het wegzakken van machines en voertuigen. In de Oranje en Groene zone is nog een beperkte lengte regionale kering aanwezig waar voortdurende zorg nodig is om tijdig mogelijk optredende graverij door Bevers te ontdekken. Gegeven de beperkte lengte en de ruimtelijke context schat het waterschap de risico's hier op deze wijze als 'beheersbaar' in. Niettemin kunnen sommige handelingen nodig blijken om ook hier het publieke belang van openbare veiligheid, de waterveiligheid of persoonlijke veiligheid te waarborgen.

Het belang van waterveiligheid krijgt hier de meeste aandacht. Daarnaast wordt in de aanvraag en de onderliggende documenten ook gesproken over schade aan landbouwgewassen en dergelijke, maar er is geen ontheffing aangevraagd ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen, of veehouderijen. Het belang ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats is wel in de aanvraag benoemd. In de toelichting blijft dit belang enigszins onderbelicht. Maar het is wel degelijk ook dit belang waarvoor het Beverbeheerplan is opgericht: om de populatie Bevers te laten ontwikkelen naar een duurzame omvang, met voldoende uitwisseling binnen de metapopulatie. Het uitzetten van gevangen Bevers is ook een middel om de populatie gestaag te doen uitbreiden.

Bovenstaande geldende belangen zijn voldoende gemotiveerd in onder andere hoofdstuk 4 van het Beverbeheerplan. Tezamen met de groene plus die in de “Bever welkom”-zone overduidelijk zal ontstaan en in proportie overstijgt wat in de andere zones zal wegvallen, zijn de belangen voldoende onderbouwd om eventuele tijdelijke negatieve effecten op deze beschermde soort, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

De navolgende belangen zijn in de aanvraag niet nader toegelicht. Dit betreft de belangen voor:

- Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Ontheffing ten behoeve van deze belangen wordt geweigerd en is ook niet noodzakelijk om de aanvraag in zijn bredere context te honoreren.

4.4 Ecologische afweging

4.4.1 Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Bevers is voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het Beverbeheerplan. Er is gebruik gemaakt van gegevens van de NDFF en databestand van de Zoogdiervereniging (december 2019); gegevens Ems gebied (januari 2020); pers. med. Bertil Zoer

van december 2019; handboek Beverbeheer (Campbell-Palmer et al. 2016). Zie ook bronvermeldingen bladzijde 65 en 66 van het Beverbeheerplan voor de meer globale informatie.

In hoofdstuk 2 van het Beverbeheerplan is alle essentiële populatie dynamische informatie bijeengebracht (bladzijden 6-11). Deze is geïnterpreteerd in het licht van de juridische en biologische inzichten ten aanzien van de gunstige staat van instandhouding (bladzijden 41-48). Deze interpretatie is uitgevoerd door ter zake deskundigen (Gijs Kurstjens, Daan Bos en Vilmar Dijkstra) en uitgeschreven op bladzijde 53 van het Beverbeheerplan. Ook is gesproken met externe experts. Bij de beoordeling van de alternatieven en de afweging is ook gebruik gemaakt van inzichten van voor het Beverbeheer verantwoordelijke personen uit Vlaanderen (België, Gert van Hoydonk) en Nederland (o.a. Fokke Jonkman - WZZL, Dolf Moerkens UvW, Henne Ticheler WSRL) en betrokkenen bij soortbescherming van Bevers van de Zoogdiervereniging (Hans Bekker), Flevolandschap (Jeroen Reinhold) en Drents Landschap (Bertil Zoer). Met hen is de hier gekozen benadering kritisch besproken en zijn de overeenkomsten en verschillen met andere delen van Nederland onderzocht. Er is uitgebreid geput uit bestaande literatuur en toonaangevende handboeken over Beverbeheer uit het buitenland, met name Schwab (2014) en Campbell-Palmer et al. (2016) en Nederland.

Voor het berekenen van kosten bij de inzet van preventieve maatregelen is gebruik gemaakt van realistische getallen uit de praktijk, afkomstig van diverse bronnen (Unie van Waterschappen 2014; gegevens uit de Oderbruch (D); WSRL-Werkgroep Preventieve Maatregelen ongepubliceerd; Bronsveld et al. 2010).

4.4.2 Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat Bevers binnen het plangebied aanwezig zijn. De huidige stand van de Beverpopulatie voor Groningen en Drenthe wordt momenteel ingeschat op 125-180 dieren (januari 2020, pers. med. B. Zoer). De schatting betreft een expertoordeel op basis van het aantal bezette Beverterritoria en kennis van het voortplantingssucces in een deel daarvan. In 2017 waren er 17 tot 21 reproductieve paartjes in Groningen en Drenthe (pers. med. B. Zoer). De verspreiding is vooralsnog beperkt tot het Zuidlaardermeergebied, de Hunze en de Drentsche Aa, met enkele waarnemingen sinds februari 2017 in het dal van de Ruiten Aa.

4.4.3 Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

De uitvoering van het Beverbeheerplan heeft effect op Bevers, zowel op individuele dieren als op verblijfplaatsen van de soort, binnen het plangebied. De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (vangen, doden, verstoren, wegnemen van verblijfplaatsen, onder zich hebben van dieren en uitzetten op een andere plek; evenals het gebruik van verboden middelen) worden als gevolg van de uitvoering van het Beverbeheerplan overtreden.

De negatieve effecten ten aanzien van Bevers en verblijfplaatsen van Bevers verschillen per zone. In de groene zone ("Bever welkom"-gebieden) draait het om Bevers. Bij ingrijpen is een schriftelijke motivatie door de hydroloog nodig en de beheerders worden uitdrukkelijk betrokken. Wegvangen / doding is niet aan de orde in de groene zone, behalve bij acuut gevaar als gevolg van een pas nieuw gegraven (net ontdekt) hol in de waterkering en daar geen andere oplossing voorhanden is. De belangen zijn anders in de groene zone en de redenen om in te grijpen zijn dat soms ook. Veelal zal daardoor de afweging ook anders uitvallen. Tenslotte hebben duurzame oplossingen, die kostbaar kunnen zijn, in de groene zone meer rendement dan elders. Dergelijke duurzame oplossingen krijgen in de groene zone eerder prioriteit (mits redelijk en proportioneel) omdat de investeringen hier goed zijn te verantwoorden. De zonering brengt focus aan en vergoot de mogelijke handelingsnelheid.

In de oranje zone daarentegen draait het om de landbouw. Snel handelen door het waterschap is mogelijk op grond van een oordeel van de hydroloog. Terwijl in de rode zone de waterveiligheid absoluut de hoogste prioriteit heeft (zie 3.2.1). Het mag duidelijk zijn dat de meeste negatieve effecten ten aanzien van Bevers verwacht worden in de rode zone, waar 'wegvangen' 'met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen' en 'onder zich hebben' absoluut aan de orde zal zijn. Weggevangen exemplaren zullen uitgezet worden in de groene zone.

Door het gericht verplaatsen van individuen wordt het proces van aansluiting bij de centraal-zuidelijke Nederlandse of Duitse populaties met die in Groningen/Drenthe versneld, zodat er geen negatief effect is op de (regionale) staat van instandhouding. Zelfs in het geval dat er onverhoopt moet worden overgegaan tot het doden van een specifiek individu dat zich moeilijk levend laat vangen (de allerlaatste stap in het stroomschema volgens het Beverprotocol), dan is deze mortaliteit naar verwachting maar een fractie van de natuurlijke mortaliteit, of de mortaliteit door verkeer, en is het effect op de populatieontwikkeling verwaarloosbaar.

4.4.4 Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met het door Gedeputeerde Staten van provincie Groningen en Drenthe vastgestelde Beverbeheerplan met bijbehorende Beverprotocol (bijlage 5 bij het Beverbeheerplan) worden de effecten ten aanzien van Bevers zo veel mogelijk beperkt. Dit is juridisch vastgelegd in de Voorschriften bij dit besluit. Globaal komt dit neer op het volgende:

- Bevers vangen (voornamelijk in rode en soms oranje zone) ;
- Bevers doden (bij hoge uitzondering!);
- verblijfplaatsen verwijderen (voornamelijk in rode en soms oranje zone);
- aanbieden permanente vervangend leefgebied (voornamelijk in groene en soms oranje zone);
- verplaatsen en elders uitzetten van Bevers (voornamelijk in groene en soms oranje zone);
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

De handelingen worden indien nodig het gehele jaar uitgevoerd. Omdat waterveiligheid altijd gewaarborgd moet blijven, kunnen handelingen indien nodig ook s 'avonds, s 'nachts of in de weekend en op feestdagen plaatsvinden.

Grotendeels zijn de maatregelen ook al besproken onder 3.2.3 "Bever met aandacht"- Oranje zone. Zie de Processchema's "aanwezigheid Bever in de rode zone", "conflicten Bever met andere functies in de Groene zone" en "conflicten Bever met andere functies in de Oranje zone" op bladzijden 54, 56 en 60 van het Beverbeheerplan; en de toelichtingen op bladzijde 53 tot en met 60. Het overkoepelende protocol is gegeven als bijlage 5 van het Beverbeheerplan. Er is een samenvattend stroomschema op bladzijde 86 van het Beverbeheerplan.

De werkprotocollen uit het Beverbeheerplan bevatten een voldoende nauwkeurige beschrijving van de volgende maatregelen:

- aanleggen drainagebuis door of langs de Beverdam (optioneel);
- verwijderen van een afgeknaagde boom;
- 'ontmoedigingsmaatregel', waaronder het dichtzetten van burchten/holen;
- vangen en verplaatsen van Bevers;
- (in uitzonderlijke situaties) doden van Bevers.

Actie wordt ondernomen bij waarneming van Bevers of Beversporen in de rode zone of bij waarneming van een Beverschade in de groene en oranje zone die met één of meer waterschapskerntaken conflicteert. Dit zal geschieden volgens het stroomschema op bladzijde 86 of de processchema's op bladzijden 54, 56 en 60 van het Beverbeheerplan. Naar verwachting gebeurt dit de eerste jaren op een beperkt aantal locaties, in deze fase van een zich nog ontwikkelende populatie.

Er wordt rekening gehouden met het voortplantingsseizoen. Daarom is er een gevoelige periode gedefinieerd (bladzijde 75 van het Beverbeheerplan), waarmee rekening wordt gehouden voor zover er geen acuut gevaar is voor de openbare veiligheid. Relevant uitgangspunt is dat altijd in principe de minst ingrijpende maatregel wordt gekozen. Er zal tijdig ingegrepen worden bij conflicten met Bevers en waterveiligheid. Tijdig ingrijpen heeft als positief gevolg dat meestal alleen individuele dieren verstoord worden en er geen paartjes of zelfs familie Bevers verstoord hoeven te worden op een later tijdstip. Ook hier wordt weer ervoor gekozen om dieren te vangen en gericht te verplaatsen om het

proces van aansluiting bij de centraal-zuidelijke Nederlandse of Duitse populaties met die in Groningen/Drenthe te versnellen.

Alle maatregelen en acties binnen het Beverbeheerplan zijn onderdeel van een samenhangend plan dat rust op vier pijlers. Er wordt geïnvesteerd in:

- 1) professioneel advies;
- 2) preventieve maatregelen;
- 3) tegemoetkoming bij schade; en
- 4) adequaat ingrijpen bij onacceptabele natschade of in geval van gevaar voor veiligheid.

De voor de toekomst noodzakelijke middelen worden aldus planmatig ingezet om zo een optimaal rendement te kunnen behalen in termen van te realiseren Beverterritoria:

- Lokaal en naar redelijkheid investeren in duurzame oplossingen is het beste te verdedigen waar Bevers hun gang kunnen gaan, waar dat relatief veel leefgebied oplevert of waar daar ook andere doelen mee zijn gediend, dat wil zeggen in de groene zone.
- Investeren in draagvlak en maatwerkoplossingen renderen het meeste waar mensen wonen en conflicten oplosbaar zijn, dat wil zeggen in de oranje zone.
- Kosten voor het voorkomen van vestiging en het eventueel wegvangen en verplaatsen zijn noodzakelijk waar anders disproportioneel hoge kosten moeten worden gemaakt voor preventieve maatregelen, terwijl het maar een beperkt aantal territoria oplevert. Dit betreft de rode zone.

Gezamenlijk moet dat bijdragen aan draagvlak voor bescherming van Bevers, voorkomen en verminderen van conflicten, en de vestiging van Bevers in een relatief groot deel van het potentiële leefgebied. Dat leidt tot een grotere omvang van de populatie, een meer complete verspreiding, verbinding met de metapopulatie en een gunstig toekomstperspectief.

In het verleden hebben de waterschappen en haar partners veel geïnvesteerd in oppervlakte en kwaliteit van Beverleefgebied. De provincie in het kader van NNN, de Waterschappen in het kader van beekherstel. Langs diverse trajecten in het beekdalengebied zijn in de afgelopen jaren kades teruggelegd in het kader van beekherstel projecten. Dit heeft grote lengte extra geschikt leefgebied voor Bevers opgeleverd, met kades die minder kwetsbaar zijn geworden voor graverij. Bij de inrichting van het waterbergingsgebied de Onlanden zijn direct glooiende "Beverproof" kades aangelegd. Ook in de komende jaren worden nog langs enkele trajecten kades teruggelegd.

De provincies investeren in ecologische verbindingzones en faunapassages (bladzijde 12-14 van het Beverbeheerplan). Er zijn verbindingzones voorzien naar Friesland, Overijssel, Zuid - Drenthe en Duitsland. Door al deze maatregelen is het potentieel leefgebied voor Bevers vergroot en in kwaliteit verbeterd. Ten tijde van de eerste plannen voor herintroductie van de Bever in Nederland (van Wijngaarden 1966; van der Ouderaa & Boere 1983), werd het areaal leefgebied, op grond van dezelfde criteria als nu, beduidend kleiner ingeschat. Dit levert een robuuste uitgangssituatie die bijdraagt aan het voorkomen van een negatief effect op de instandhouding van Bevers.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende essentieel leefgebied behouden blijft en de staat van instandhouding van Bevers niet in gevaar komt.

4.4.5 Gebruik van geweer

Het gebruik van het geweer is voorbehouden aan de houders van een jachtakte. Het geweer zal worden gebruikt door daartoe bevoegde personen van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's of van TBO's.

Op grond van de wet zijn beperkingen gesteld aan het gebruik van het geweer. Van een aantal van deze beperkingen kan ontheffing worden verleend.

Op grond van art. 3.26, lid 1 onder b, Wnb en 3.12 Bnb zijn regels gesteld aan de omvang van het jachtveld. Van deze regels kan ontheffing worden verleend op grond van art. 3.26, lid 3 Wnb, ten aanzien van het gebruik van het geweer op gronden die niet voldoen aan de vereisten van een jachtveld.

Deze ontheffing wordt verleend, omdat Bevers zich kunnen bevinden en mogelijk moeten worden gedood op allerlei locaties, ook in gebieden die niet aan de vereisten van een jachtveld voldoen.

In artikel 3.26, lid 2 Wnb, is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan het gebruik van het geweer regels kunnen worden gesteld, met name met betrekking tot het gebruik van middelen op, aan of bij het geweer. In artikel 3.13 Bnb is bepaald dat een geweer als bedoeld in artikel 3.26, lid 1, van de Wnb niet mag worden voorzien van een kunstmatige lichtbron of een voorziening om de prooi te verlichten, of een geluiddemper. Voor het gebruik maken van het persluchtgeweer, is bovendien ontheffing aangevraagd van art. 3.14 van het Besluit natuurbescherming en voor zover noodzakelijk tevens van art. 3.13 derde lid Besluit natuurbescherming. Van deze regels kan ontheffing worden verleend op grond van art. 3.26, lid 3 Wnb.

Bevers zijn nacht-actieve dieren die zich overdag zelden laten zien. Het schieten van Bevers zal daarom 's nachts moeten gebeuren. De ontheffing voor het toepassen van voorzieningen ten behoeve van aanvullende verlichting wordt daarom verleend evenals de toestemming voor het gebruik van een geluiddemper, dit om nachtelijke verstoring voor zowel soorten, als omwonenden zoveel mogelijk te beperken.

Verder is in artikel 3.16 van het Bnb opgenomen dat het verboden is een geweer te gebruiken ter uitoefening van het bepaalde bij of krachtens de wet voor zonsopgang en na zonsondergang en binnen de bebouwde kom of op onmiddellijk aangrenzende terreinen. Wij kunnen ontheffing van deze beperkingen verlenen op grond van artikel 3.26, derde lid Wnb.

Bevers moeten mogelijk worden gedood op locaties binnen de bebouwde kom en in de nachtelijke uren. Het gebruik van het geweer zal volgens de escalatieladder slechts de laatste trede zijn en dus enkel bij hoge uitzondering en alleen in belang van het groot risico op calamiteiten met de waterveiligheid worden toegepast.

Het gebruik maken van de volgende bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen en methoden voor vangen en doden (artikel 3.25, lid 1, Wnb) zoals door het waterschap zijn aangevraagd, worden door bevoegd gezag noodzakelijk geacht voor de uitvoering van het voorgestelde Beverbeheer.

1) voor het observeren, vangen en, indien uitzetten niet mogelijk is, doden in de vangkooi:

- a) Inzetbaar Jaarrond
- b) Inzetbaar 24/7 & op zon- en feestdagen;
- c) Kunstlicht;
- d) Kastvallen;
- e) Vangkooien;
- f) Vangnetten, waaronder inbegrepen Schepnetten en Schietnetten;
- g) Geleidende rasters en netten;
- h) Geweer;
- i) Geluiddemper;
- j) Dodelijke injectie (door Dierenarts);

2) Voor acute noodsituaties voor de waterveiligheid, waarbij vangen geen optie is:

- a) Inzetbaar Jaarrond
- b) Inzetbaar 24/7 & op zon- en feestdagen;
- c) Kunstlicht;
- f) Vangnetten, waaronder inbegrepen Schepnetten en Schietnetten;
- g) Geleidende rasters en netten;
- h) Nachtzicht / Restlicht / Infrarood / Warmtebeeld e.d.;
- i) Honden (voor apporteren uit water na afschot, nazoeken of opsporen);
- j) Geweer;
- k) Geluiddemper;

Het gebruik van kunstlicht is noodzakelijk aangezien Bevers nacht actieve dieren zijn die zich overdag zelden of nooit laten zien. Het is onmogelijk om het risico op bijvangst volledig uit te sluiten bij het vangen van Bevers. Door het op de juiste wijze plaatsen van kastvallen en vangkooien wordt bijvangst echter zoveel mogelijk voorkomen. Eventuele bijvangst wordt zo snel mogelijk levend vrij gelaten. De provincie wordt in alle situaties vooraf op de hoogte gesteld van het vangen of doden van Bevers. Omdat altijd sprake zal zijn van maatwerk, vindt overleg plaats over de beste aanpak voor elke individuele situatie.

4.4.6 Gunstige staat van instandhouding

Op landelijk niveau scoren Bevers op alle beoordelingsaspecten gunstig en is de gunstige staat van instandhouding bereikt (Lammertsma et al. 2019; Jansman et al. 2016). Op regionaal niveau is dit bijna zo. Zoals voldoende omschreven in hoofdstuk 6 van het Beverbeheerplan is er op dit moment een nog kleine populatie, net voorbij de minimumgrens van 125 Bevers. Deze populatie voldoet aan de minimale grens van omvang voor behoud op korte termijn. De populatie is nog kwetsbaar op langere termijn. Groei naar een grotere omvang, een meer complete verspreiding en verbindingen met de metapopulatie in de rest van Nederland en Duitsland is wenselijk. Voor beide is het perspectief aanwezig en gunstig.

Als gevolg van de keuze voor een “Bever groot risico”-gebied kunnen de territoria in midden en west Groningen (‘t Roegwold, Oldambtmeer, Hondsholstermeer, Bad Nieuweschans en in het Marumerlaag) door dit beheer niet worden gerealiseerd (het gaat om 29 geschatte territoria, of 24 % van het potentieel). Er rest dan nog een beperkte lengte regionale kering waar voortdurende zorg nodig is om tijdig mogelijk optredende graverij door Bevers te ontdekken. Het waterschap schat de risico’s op deze wijze als ‘beheersbaar’ in. Het gaat om resterende stukken kwetsbare kade die handhaving en realisatie van territoria in de Onlanden, het Paterswoldse meer en delen van het Zuidlaardermeergebied (het Foxholstermeer en de Onnerpolder), mogelijk maken (naar schatting 15 territoria).

Door het gericht verplaatsen van individuen wordt het proces van aansluiting bij de centraal-zuidelijke Nederlandse of Duitse populaties met die in Groningen/Drenthe versneld, zodat er geen negatief effect is op de gunstige staat van instandhouding. Zelfs in het geval dat er onverhoopt moet worden overgegaan tot het doden van een specifiek individu dat zich moeilijk levend laat vangen (de allerlaatste stap in het Stroomschema Beverprotocol), dan is deze mortaliteit naar verwachting maar een fractie van de natuurlijke mortaliteit en is het effect op de populatieontwikkeling verwaarloosbaar.

Als in een latere fase (2025) meer ervaring en kennis over het omgaan met Bevers in laag Nederland is opgedaan, of als de kades geïntegreerd met andere werkzaamheden kunnen worden aangepakt is het passend om de zonering te herzien. De beheerplanperiode wordt benut om de kosten en de consequenties in beeld te brengen om meer delen van het NNN toegankelijk te maken voor Bevers. In de huidige landschappelijke context en met de huidige inzichten is de waterveiligheid echter het beste gewaarborgd met de (al dan niet tijdelijke) instelling van een rode zone.

Hoewel de huidige staat van instandhouding van Bevers op dit moment kwetsbaar is, dragen de te nemen maatregelen juist bij aan een betere staat van instandhouding van de betreffende soort.

Eindoordeel ecologische afweging

Met de voorgestelde manier van werken zullen negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten worden voorkomen of tot een voldoende minimum beperkt blijven. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst, en dat de gunstige staat van instandhouding van Bevers gewaarborgd blijft.

5 Instemming

Aangezien het Beverbeheerplan provinciegrensoverschrijdend is, zullen ook handelingen verricht worden in zowel provincie Groningen als provincie Drenthe. De aanvraag is ingediend bij de provincie

Groningen. Aangezien provincie Groningen niet bevoegd gezag is voor grondgebied Drenthe, is daarom provincie Drenthe om instemming verzocht.

Op <<DATUM>> heeft provincie Drenthe ingestemd met dit besluit.

6 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van Bevers gewaarborgd.

6.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soort in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 ¹	voor artikel 3.6 lid 2 ²	voor artikel 3.25 ³	voor artikel 3.26 ⁴	voor artikel 3.34 lid 1 ⁵
Bevers (<i>Castor fiber</i>)	toegekend	toegekend	toegestaan	toegestaan	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 1, opzettelijk doden of vangen in hun natuurlijke verspreidingsgebied;

lid 2, opzettelijk verstoren;

lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

²Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, onder zich hebben van het wild levende dieren of planten.

³Het betreft de volgende verboden middelen:

1) voor het observeren, vangen en, indien uitzetten niet mogelijk is, doden in de vangkooi:

- a) inzetbaar Jaarrond
- b) inzetbaar 24/7 & op zon- en feestdagen;
- c) kunstlicht;
- d) kastvallen;
- e) vangkooien;
- f) vangnetten, waaronder inbegrepen Schepnetten en Schietnetten;
- g) geleidende rasters en netten;
- h) geweer;
- i) geluiddemper;
- j) dodelijke injectie (door Dierenarts);

2) voor acute noodsituaties voor de waterveiligheid, waarbij vangen geen optie is:

- a) inzetbaar Jaarrond
- b) inzetbaar 24/7 & op zon- en feestdagen;
- c) kunstlicht;
- f) vangnetten, waaronder inbegrepen Schepnetten en Schietnetten;
- g) geleidende rasters en netten;
- h) nachtzicht / Restlicht / Infrarood / Warmtebeeld e.d.;
- i) honden (voor apporteren uit water na afschot, nazoeken of opsporen);
- j) geweer;
- k) geluiddemper.

⁴Het betreft de verbodsbepaling:

lid 1, een geweer te gebruiken.

⁵Het betreft de verbodsbepaling:

lid 1, uitzetten van dieren.

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, met instemming van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Consequenties

Bij besluit ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden of handelingen uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

Gedurende de werkzaamheden/handelingen dient te allen tijde rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Denk bij werkzaamheden aan het weghalen van dammen of burchten. Voor de in het plangebied te verwachten algemenere vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat deze vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor meer kwetsbare soorten met een ongunstige staat van instandhouding dient hiervoor een aanvullende ontheffing aangevraagd te worden. Dit is uiteraard alleen van toepassing in de groene en oranje gebieden. In de rode gebieden moet vanwege verhoogde waterveiligheidsrisico's te allen tijde ingegrepen kunnen worden.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Kwetsbare akker- en weidevogels worden sinds kort, ten gevolge van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht, ook tot deze groep van vogels met jaarrond beschermd nest gerekend.

Wanneer bij uitvoering van de handelingen verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dienen de handelingen stilgelegd te worden en dient aanvullend ontheffing voor deze soorten te worden aangevraagd.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Artikel 3.6 Wnb

1. Het is verboden dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage I of II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, onder zich te hebben voor verkoop, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden.
2. Het is verboden, anders dan voor verkoop, dieren of planten als bedoeld in het eerste lid onder zich te hebben of te vervoeren.
3. De verboden, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing ingeval de in dat lid bedoelde dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 3.34 Wnb

- 1. Het is verboden dieren of eieren van dieren uit te zetten.
- 1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing en provinciale staten kunnen vrijstelling verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 5.3 Wnb

- 1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
- 2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
- 3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
- 4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Generiek
Dossiernummer Groningen / Drenthe	K27463 (gekoppeld aan K4904) / 202102090
Documentnummer	2021-067547
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2021-000359

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is, maar minimaal 7 dagen van te voren, per mail te worden ingediend bij: - de provincie Groningen naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Beverbeheerplan Groningen - Drenthe NZV (K27463)' - de provincie Drenthe naar yth@drenthe.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Beverbeheerplan Groningen - Drenthe NZV (202102090)'